

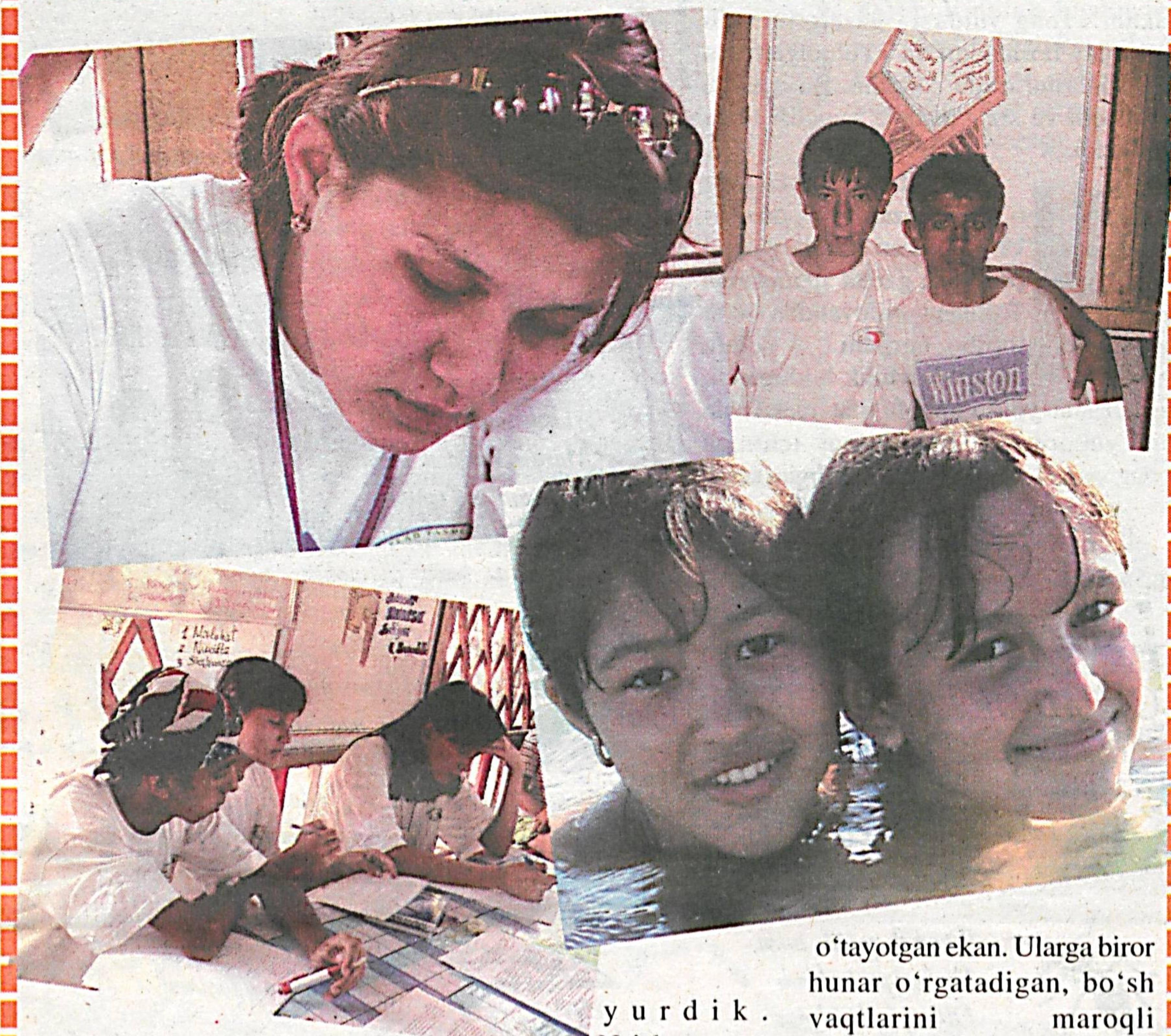
Ona yurting - oltin beshiging

TONG yulduzi

O'zbekiston bolalari
va o'smirlarining gazetasi

Muassislari:

O'ZBEKISTON MATBUOT VA AXBOROT AGENTLIGI,
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI XALQ TA'LIMI VAZIRLIGI,
«KAMOLOT» YOSHLAR IJTIMOIY HARAKATI.

y u r d i k .
Men kelajakda bo'lishni jurnalist orzulayman. Buning uchun ko'proq o'qishim, puxta bilim olishim lozimligini yaxshi bilaman. Shu maqsadda «Yangi avlod» klubiga a'zo bo'ldim.
Yaqinda klubimiz a'zolari bilan Toshkent viloyati, O'rta

N i h o y a t
Beshdanak qishlog'i ga yetib keldik. U yerda Shohida, Kamola, Dilfuza ismli tengdoshlarimiz bilan tanishib oldik. Birinchi o l g a n lavhamiz texnik kamchiliklar tufayli yaxshi chiqmadi. Biz shuncha qilgan mehnatimizga achinib, yig'lab

o'tayotgan ekan. Ularga biror hunar o'rgatadigan, bo'sh vaqtlarini maroqli o'tkazadigan to'garaklarning o'zi yo'qligi, borları ham juda olisda ekanligi haqida gapirib berishdi. Bir so'z bilan aytganda, bu qishloqda bolalar uchun hech qanday sharoit yaratilmagan ekan. Ular tahsil oladigan muktabda «Kamolot» tashkiloti yo'qligi,

Yoz - o'tmoqda soz!

yubordik.

Shunda ustozlarimiz Sunnatilla aka, Ulug'bek akalar, yig'loqilik - bu mag'lubiyat degani, hali vaqt bor, yana bir urinib ko'ringlar, deya tasallli berishdi. Ikkinci bor urinib, o'lgan lavhamiz hammaga manzur bo'ldi. Afsuski, gazeta orqali o'lgan lavhamizni ko'rsatishning imkoniy yo'q. Shuning uchun sizlarga uning mazmunini so'zlab bera qolay.

To'g'risi, suhbat qurban tengdoshlarimizning so'zlarini bizni biroz ranjiddi. Ularning aytishlaricha, ta'til kunlarining asosiy qismi dalada ishslash, olisdan suv tashib kelish bilan qaytdik.

Malohat TO'XTAYEVA,
«Yangi avlod» klubi a'zosi.

MENING BIRINCHI LAVHAM

Chirchiq tumanidagi «Mehrjon» oromgohida bo'lib qaytdik. Ustozlarimiz Sunnatilla aka, Ulug'bek aka, Dilfuza hamda Umida opalardan kasb mahoratiga oid ko'p narsalarni o'rganib oldik. Haqiqiy jurnalistlardek o'zimiz mustaqil lavha tayyorlashga urindik. «Media», «Buratino», «Original news», «Internet» guruhlariga bo'linib, ish olib bordik. Biz - Shahnoza, Nurilla, Boburlar «Internet» guruhiga birlashdik. Qishloqdagagi tengdoshlarimiz hayotidan lavha tayyorlashga ahd qilib yo'lgan tushdik. Yo'l yurdik, yo'l yoursak ham mo'l

bunday tashkilot haqida hech bir tasavvurga ega emasliklarini eshitib, yanada ko'proq ranjidik...

Olgan lavhamiz ustozlarimizga ma'qul bo'ldi va bizga guvohnomalar topshirishdi. Lavha olishni, montaj qilishni, dastur tayyorlashni o'rganib olganimizdan juda xursand edik. Qishloqdagagi tengdoshlarimiz hayotidan esa rosti ranjidik. «Mehrjon»dan ana shunday yaxshi-yomon taassurotlar bilan qaytdik.

Jizzax viloyati, Baxmal tumani, Yangiobod qishlog'i idagi

RUSFAMI

Kuni-kecha yurtimiz bo'ylab ajoyib xushxabar tarqaldi. Hamyurtimiz 24 yoshli grossmeyster Rustam Qosimjonov. Liviya poytaxti Tripolida bo'lib o'tgan Jahon championati bahslarida qurashib, jahon championi bo'ldi.

Jahonning 128 nafar «manaman» degan kuchli grossmeystrlari orasida Rustam akamiz o'z iqtidorini to'laqoni namoyon etoldi. Bu olamshumul g'alaba tinimsiz mashqlar, izlanishlar samarasi ekanligini barchamiz yaxshi bilamiz. Yana, yurtboshimizning otalarcha g'amxo'dikkari, hamyurtlarimiz ishonchi ham ulardag'i g'alabaga bo'lgan ishtyoqni oshirganiga aminmiz. Nafaqat yurtimiz, balki jahon shaxmati tarixida ham yangi sahifa ochgan Rustam aka Qosimjonov bilan harqancha faxrlansak arziyi. Axir dunyoga tanilgan Ivanchuk, Grishchuk, Topalov kabi quadratl shaxmatchilar ustidan g'alaba qozonishning o'zi bo'ladimi, axir?! Ayniqsa, finalga yetib kelgan hamyurtimizning yana bir dongdor grossmeyster Maykl Adams bilan o'tkazgan bahsini dunyo shaxmat shinavandilar zo'r hayajon bilan kuzatdilar. Nihoyat, bor mahorati, bilimi va tajribasini ishga solgan Rustam Qosimjonovga omad kulib boqdi. U O'zbekistonimiz g'ururi va faxriga aylandi. Jahon championi unvonidan tashqari pul mukofoti, hamda Garri Kasparov bilan bellashish huquqi ham berildi. Bundan tashqari, grossmeystrimiz Liviya Prezidenti Muammar Qaddafiyning Oltin kubogiga ham sazovor bo'ldi.

Yurtboshimiz Farmoniga binoan, Rustam akamizning yurtimiz shuhratini dunyoga tarannum etishga qo'shgan ulkan hissasi uchun Amir Temur ordeni bilan mukofotlanganligi nafaqat kattalarni, balki bizni ham juda quvontirdi. Mittigina qalbimiz faxr va iftixor tuyg'ulariga to'ldi. Qaniydi, ulardek irodali, sabr-bardoshli, aql-idrokli inson bo'lolsak.

Xurshida BOYMIRZAYEVA,
Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumanidagi
248- muktabning II- sinf o'quvchisi.

DOSSON

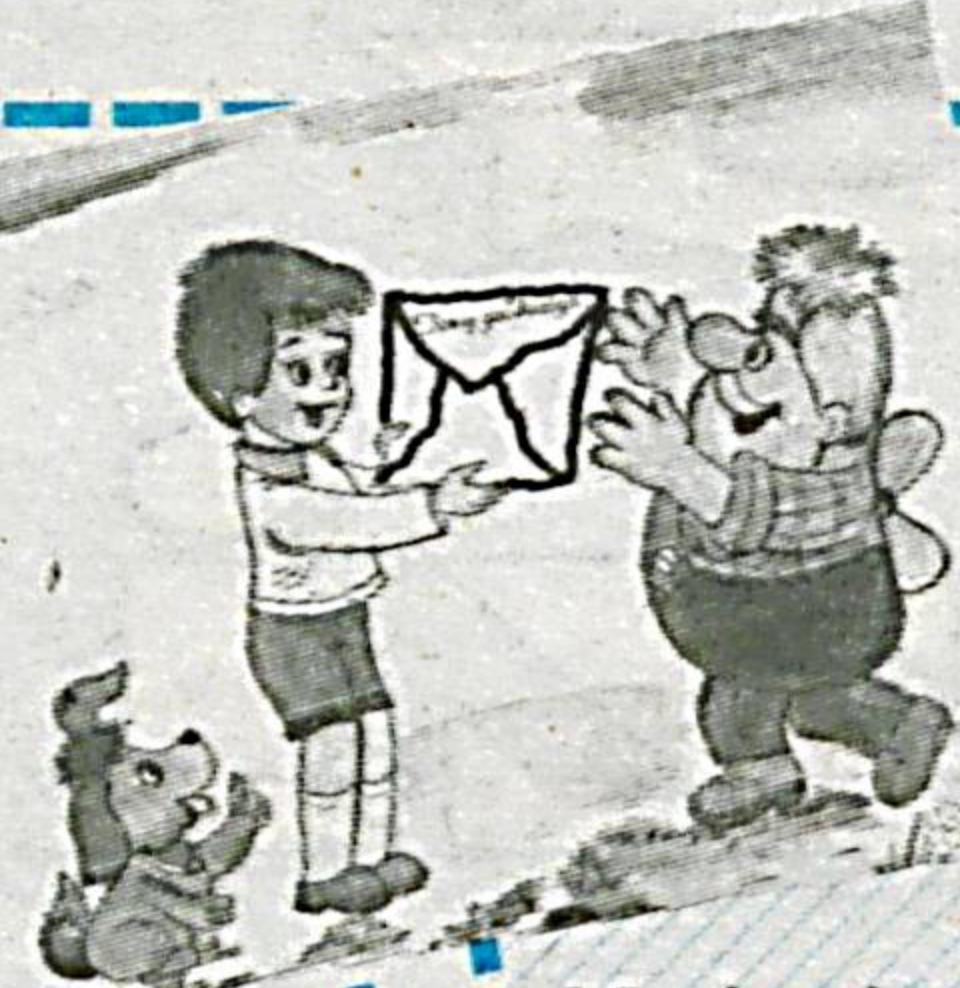
BIZNING QAYERIMIZ KAM?

Assalomu alaykum qadrli bilan ishlaydigan biror uyushma «Tong yulduzi». Ushbu maktubimni cheksiz armonlar bilan yozyapman. Yaqinda yoshdan oshdimi, turmushga oynaiy jahon orqali namoyish berish kerak, degan tushuncha etilgan Zulfiyaxonim qizlari singib ketgan. «Qizlar o'qib nima ishtirokidagi ko'rsatuvni ham qildi? Undan ko'ra uy havas, ham o'kinch bilan yumushlarini o'rganishsin, turmushda asqotadi», deyishadi. O'kinchimning sababi, men hech qachon ulardek bo'lolmasligimni yaxshi bilganimdan...

Yoshim 17 da. O'rta muktabni hain tamomladim. Eng katta orzuim biror oliygohta kirib o'qish. Lekin buning uchun qishloq muktabida o'lgan bilimlarim yetarli bo'lmas, deb o'yayman. Biror to'garaka qatnay desam, qishloqda to'garak nima qilsin? Dardingni so'raydigan, yoshlar

Farida ABJALIOVA,
54 - muktabning II - sinf o'quvchisi.

Rosti, biz oilamiz bilan hech qachon yakshanba kuni dam olish uchun sayr-u sayohatga chiqmasdik. Shanba kuni kechki ovqat mahal dadam: «Ertaga baliq oviga boramiz», deb qoldilar. Avvaliga bu gaplariga sirayam ishonmadim. Lekin tong otishi bilan dadam va ayam bizni barvaqt uyg'otdilar. Ov uchun tayyorlagan sumkamizga kerakli oziq-ovqatlarni va baliq ovlashga zarur bo'lgan anjomlarni joyladik. Dadam va ukam katta velosipedda, men o'zimning uchqur otimda yo'lga tushdik.

BALIQ OVI
Ayajonim
b i z n i
e sh i g i m i z
o l d i d a :
«Ovingiz baroridan kelsin»,
deya kuzatib qoldilar. Bizning
boradigan manzilimiz uyimizdan 20
chaqirim olisda ekan. Yo'lda ketyapmiz - u,
ko'zim quvnaydi. Tabiatning betakror jilosini
zavq bilan kuzatdim. Shuning uchun ham shoir
va yozuvchilar tabiat quchog'iga intilar ekanlar-
da. Maftunkor tabiatning go'zalligidan sarxush
bo'lib manzilga yetib kelganimizni ham sezmay
qolibmiz. Bu yer Bachqir cho'li bo'ladi, dedilar
dadam bizga. Cho'l havosi, boshqacha
bo'larkan. Uyum-uyum qumloqliklar, kanal
ichi esa ko'm-ko'k o'tlar bilan qoplanib
yotardi. Hayratimni dadam tutgan baliqlar
yanada oshirib yubordi.

Xullas, yozgi ta'til
kunlaridagi
ilk safarimiz
xotiramizda uzoq
saqlanadigan bo'ldi.
Rustamjon MALLAYEV,
Farg'onan viloyati,
Uchko'priq tumanidagi
1-iqtisodiy bolalar maxsus
maktab-internatining 3-sinf o'quvchisi.

OQ YO'L, SHOHIDA XON!

Ohangaron tumani 1-o'quvchilar ijodiyoti markazi qoshidagi «Yosh qalamkashlar» to'garagi a'zosi Shohida Jo'rareva Bahodir Sodiqov nomli 38-o'rta maktabning 7-sinfida a'lo baholarga o'qyidi. Ushe'rlar, maqolalar ham yozib turadi. O'quvchim Shohida qiziquvchan, intiluvchan qiz. U atrof-muhitni, hayotni, tengdoshlarini kuzatishni va albatta bu kuzatuvlarini she'r, hikoya va maqolalar tarzida o'rtoqlariga tuhfa qilishni yaxshi ko'radi. Shohidaning bolalarga xos soddaligi uning ijod namunalarida ham aks etadi.

Men qobiliyatli shogirdimga, kelajak orzularing oppoq tonglar kabi oqliklarga burkansin, deyman.

Hayriniso JO'RAYERVA,
Toshkent viloyati, Ohangaron tumanidagi
1-o'quvchilar ijodiyoti markazi direktori.

ONAJON

Ko'z gavharim onajon,
Menga har on jonajon.
Qalb qo'rimsiz, mehrimsiz,
Hech tuganmas sehrimsiz.

Go'yo bulbuldek sayrab,
Yashayapmiz shod yayrab,
Dilingiz nurga to'lgan,
Uyimiz bahor bo'lgan.

Shohida JO'RAYERVA.

KAMALAK
Yetti xil rangi,
Jilosi yangi.
Do'stlarim tilang,
Yetti xil tilak.

Bajo qilaman,
Shimarib bilak.
Jurti ranglarim,
Xushnud damlarim.
Bo'lmayman halak.
Nomim kamalak.

Insonga yaxshi va yomon kunida albatta do'st kerak bo'ladi. Do'stlarining, dugonalaring qancha ko'p bo'lsa, shuncha yaxshi. Meni gazetada maqolalarim ko'p chop etilib turadi. Bir kuni uyimizga xat keldi. Maktub Xorazm viloyatidan ekan. Hayron bo'lib, uni ochdim. «Salom Kamola,-deb boshlanardi bu maktub. - Mening ismim Ma'rifat. Xorazm viloyati, Qo'shko'pir tumanidagi 2-maktabning 11-sinf bitiruvchisiman. Bu qiz

MA'RIFATNING SURATI

meni qayerdan tanirkan, deb o'ylayapsizmi? Bir kuni uyimizga ukam «Tong yulduzi» gazetasini olib keldi. Uni varaqlay boshladim va «Yo'qolgan yon daftarcha» maqolasini o'qib chiqdim. Bu maqola menga juda yoqdi va siz - maqola muallifi bilan do'stlashgim keldi...

Maktabda Ma'rifat o'zining qiziqishlari, orzulari va dugonalari haqida yozgan edi. Yana gazeta xodimlariga Toshkent viloyatidan do'st topib bergani uchun minnatdorchilik bildirgandi.

Men ham unga maktub yo'lladim. Ma'rifat maktabida suratini ham yuboribdi. Sevinchimni ichimga sig'dirolmay, dugonamni sizlarga ham tanishtirgim keldi.

Kamola ERGASH qizi,
Toshkent viloyati, Toshkent tumanı,
A.Tolaganov nomli 7-maktab o'quvchisi.

CHUMOLINING JO'VI

Chumoli barvaqt turib,
Yuz va qo'llarin yuvib.
Dala tomon yo'l soldi,
Bir bug'doy topib oldi.

Darhol qaylib iniga,
Omboriga tashladi.
Olib qo'yib to'yiga,
Yana ishin boshladi.

O'tkir QO'CHQOROV,
Poytaxtdagi 316 - maktabning
7 - «G» sinf o'quvchisi.

Mahallamiz «Ittifoq» deb ataladi. Bu yerda turli millat vakillari xuddi bir oila a'zolaridek ahil yashashadi.

To'yu hashamlarda hamisha birmamiz. Mahallamizda istiqomat qilayotgan ziyoli, o'qimishli kishilarni ko'rganimda, ularga havas qilib, ulg'aygach albatta o'qimishli kishi bo'laman, derdim. Niyatlarim ijobat bo'ldi. Onajonim

Jamila opa, otajonim Bo'riboy akalarning duosini olib, Ishtixon tumanidagi kollejga o'qishga kirdim. Bu yil ushbu ta'lim dargohini muvaffaqiyatli tugatib, qo'limga imtiyozli shifokorlik diplomini o'liyapman. Uyimizdagilarning xursandchiligi cheksiz. Maqsadim - qo'li yengil shifokor bo'lib,

MAHALLADOSHLARIMGA YELKADOSH BO'LAMAN

mahalladoshlarimga yelkadosh bo'lish. Onajonimning aytishlaricha, el nazariga tushish uchun hamisha sidqidildan mehnat qilish

ko'rmaganman. Katta-yu kichikka qo'llaridan kelganicha yordam beradilar. Biz farzandlarni ham hamisha halollikka o'rgatib tarbiyalama oqidalilar. Onajonimning barcha ibratli fazilatlaridan o'rak olgim keladi. O'g'lim, pul, boylik, mansab hammasi o'tkinchi narsalar. Hayotda eng muhimi bu kimadir nafing tegishi, kimdir sendan minnatdor bo'lishidir, deydilar. Ularning so'zlariga amal qilaman. Albatta ota-onamning ishonchini oqlayman.

Farhodjon JALILOV,
Samarqand viloyati,
Narpay tumanı,
Oqtosh shahridagi «Ittifoq» mahallasi.

KITOBIM

O'qiganda quvnar dilim,
Burnotashib ketar idim,
Ardoqaydi seni elim,
So'nmas ziyan kitobim.
Sayratguchidir zabonim,
Bilmas ma'notarga konim,
Senla mazmuni har onim,
Mehrigiyasan - kilobim.
Yurakdan o'chmas baylim,
Serjula, nurli hayolim,
Yovuz tuyg'ulardan yotim,
Chin do'st, ino'san - kilobim.
Huzurbaxsh, shodon utdom,
Dillarda qolgan sadoim,
Qabbariga darmon fidom,
Chaqnar mayoqsan - kilobim.

Ustoz ijodi

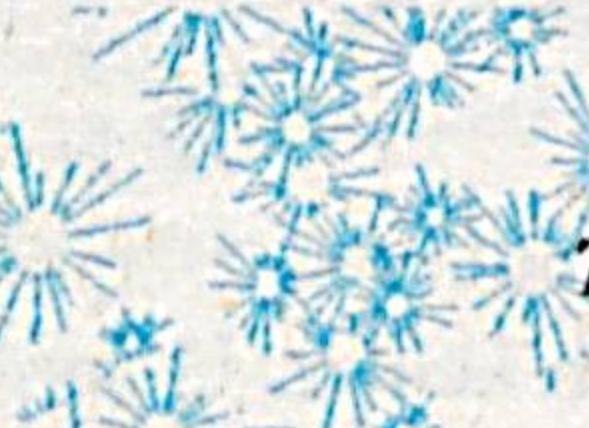
O'ZBEGIM O'G'LONLARI

Chaqnab turar ko'zlar,
Mardonavor so'zlar,
Mardu maydon o'zlar,
O'zbegin o'g'lontari.
Shahdam tashlar qadamin,
Gulga bezar chamanin,
E'zozlaydi Valanin,
O'zbegin o'g'lontari.

Mehnalsevar mardona,
Zakovalda yagona,
Har bir so'zi durdona,
O'zbegin o'g'lontari.
Ko'za surtib tuprog'in,
Charxlab aq chiroq'in,
Tobora yuksakruqq'a,
Ko'taradi bayrog'in,
Valanim o'g'lontari!

Surayyo REJAPSOVA,
Toshkent viloyati, Toshkent tumanidagi
22 - maktab o'quvchisi.

-Miriqib dam olyapman. Oyijonim singlim ikkimizni istirohat bog'lariga, dam olish maskanlariga olib boryaptilar. Ta'til faqat dam olish degani emas. U o'qib-o'rganishimiz, dunyoviy bilimlarimizni yanada mustahkamlashimiz uchun ham berilgan. Shuning uchun ham ko'plab badiiy kitoblar o'qiyapmiz, chet tillarini o'rganyapmiz.

Yaqinda «Alisher Navoiy» nomidagi san'at saroyida namoyish etilayotgan «Bog'bon» nomli hind kinofilmini tomosha qilib qaytdik. Filmda hayot so'qmoqlaridagi notejisliklar, ota-onaga bo'lган mehr-muhabbat, hurmat, burch kabi oliv tushunchalar to'laqonli aks ettirilgan. Filmdagi bosh qahramon obrazini zo'r mahorat bilan ijro etgan Amitabx Bachchan: «Nima uchun farzand yoshligida o'z ota-onasiga bemalol suyanadi-yu, ota-onasi keksayib, belidan madori, quvvati ketganda o'z farzandlariga emas, hassaga tayanadi?» degan so'zlaridan qattiq ta'sirlandim.

Darhaqiqat, ota-onalarimiz bizga bor mehrini, qalb qo'rini bag'ishlaydilar. Ko'z qorachig'idek avaylab, voyaga yetkazadilar. Bizlar-chi, hammamiz ham ularning qadriga yetib, hurmatlarini joyiga qo'ya olyapmizmi? Menimcha, yo'q. Istardimki, barchamiz ota-onalarimizni boshimizda ko'tarib yuraylik. Shundagina farzandlarimizdan ham shunday hurmatni kutishga haqlimiz.

*Dilafro'z Bonu USMONOVA,
Toshkentdag'i 169 - maktabning 8 - «V» sinf o'quvchisi.*

Men ta'tilni asosan tabiat qoynida o'tkazyapman. So'lim Zarkentimning hushmanzara joylarini tasvirlashga harakat qilyapman. Chizgan rasmlarimdan ayrimlarini gazetaga yubordim, ular sizga ham ma'qul bo'ladi, degan umiddaman.

*Venera TURDIYEVA,
Toshkent viloyati, Parkent tumani, Zarkent qishlog'i*

oqlash uchun astoydil harakat qilyapman, ko'proq ijod qilib, izlanyapman. Yana ingliz tilini mukammal o'rganyapman. Ukam Orifjon ikkimiz uyimizda mo'jazgina muzey tashkil qildik va u yerda esdalik uchun rasmga tushdik. Muzeyimiz sizga ham yoqadi, degan umiddaman.

*Mohima BOBOYEVA,
Xorazm viloyati, Xazorasp tumani
M. Ulug'bek nomli maktabning
8 - «A» sinf o'quvchisi.*

MEN YOZGI TA'TILDA ...

-Darslar bilan band bo'lib, o'qishga ulgurolmagan kitoblarimni o'qib chiqyapman. Yaqinda Pirimqul Qodirovning «Bobur» nomli romanini o'qib tugatdim. Yana to'qishni o'rganyapman.

Tunov kuni onam bilan bozorga borgandik. Ulg'aygach, jurnalist bo'lishni orzulab yurganim uchun atrofdagi voqe-hodisalarga befarq emasman. Axir ustozimiz shunday o'rgatgan-da... «Yaxna choylar keldi, kimga choy?», deya baqirib, arava sudrab yurgan 13 - 14 yoshlardagi bolalar e'tiborimni tortdi. Shu payt turk xonandasining «Uning aravasi bor» degan qo'shig'i yangrab qoldi. Bolalardan biri sheri giga so'z qotdi: «Hakim, biz haqimizda kuylashyaptimi deyman...»

Dastlab ularga juda havasim keldi. Choy sotib bo'lsa ham ota-onalariga ko'mak berishyapti. Balki ishlab topgan pullariga o'zları uchun darsliklar, o'quv-qurollari sotib olishar, harna yordam-da, deb o'ylagandim. Keyin esa, choymni sotib bo'ldim, o'ynashga yetadigan pul e'shitib, hafsalam pir issiqda charchab-horib huda-behudaga ishlatishar bunday yo'l ota-onalarini Bolalarini tergab, hech telefon orqali xabardor bo'lib burchi-ku, axir.

jangari filmlar qahrimizni qattiqlashtirib yubormaydimi? Siz bunga nima deysiz aziz ota-onalar, tengdoshlarim?

Nodira MAJDOVA,

Poytaxtdagi 70 - o'rta maktabning 5 - «A» sinf o'quvchisi.

-Zerikish nimaligini bilmayman. Soyliq qishlog'imiz Bo'stonliq tumanining so'lim go'shalaridan sanaladi. Soya-salqin bog'larda dugonalarim bilan miriqib o'ynaymiz. Qiziqarli kitoblar o'qib, mazmunini bir-birimizga so'zlab beramiz. Yana oyijonlarimizdan turli pishiriqlar va shirinliklar tayyorlashni o'rganib olyapmiz.

Yaqinda dugonalarim bilan qishlog'imizda joylashgan «Soyliq» bolalar oromgohiga bordik. U yerda dam olayotgan o'g'il-qizlar bilan tanishib, do'stlarimiz safini yanada kengaytirdik.

-Men Fotima Atabayevaman,-deya o'zini tanishtirdi dam oluvchilardan biri.- Poytaxtimizning Shayxontohur tumani idagi 9 - maktabning 9 - sinfida o'qiyman. Bu oromgoh menga juda yoqdi. Har bir kunimiz tadbirlarga, ko'rik va musobaqalarga boy, maroqli o'tyapti. Ummimda tog'larni ko'rmagandim. Ertaga toqqa sayohatga chiqarkanmiz...

-Men «Aloqachi», «Chimyon», «Konstruktor» nomli oromgohlarda dam olyapman. «Soyliq» hammasidan ham ko'ra ko'proq yoqdi, - deydi poytaxtning Hamza tumani kelgan Ravshan Jabborov.-Sharoitlari juda yaxshi, ovqatlari mazali. Tarbiyachimiz Elvira opa Sharipova, ayniqsa, bemor bo'imasak ham salomatligimizni doim nazorat qilib turadigan shifokorimiz. Tamara opa juda mehribon, shirinso'zlar. Faqt ota-onamizni biroz sog'inib qolyapmiz-da. Lekin oromgohni ham tark etgimiz yo'q...

-Yo'llanma bo'lsa, yana kelardim,-deya suhbatimizga qo'shildi Mirzo Ulug'bek tumani idagi 35 - maktabning 8 - sinf o'quvchisi Bobur Jo'rayev.-Hademay yana poytaxtg'a qaytib ketamiz. Ota-onamizning aytishlaricha, shahar juda issiq mish. Sizlarga juda havasim kelyapti. Mana shunday so'lim go'shada yashaysizlar...

Darhaqiqat, juda omadlimiz-da. Shunday chiroyli, so'lim go'shada yashaymiz. Shaharlik tengdoshlarimiz kabi ota-onamizni sog'inib ham qolmaymiz...

Taassurotlarim...

-Saraton sariq ko'ylagini kiyib olgan ayni damlarda ta'til kunlarimizning ikkinchi oyi ham o'tib boryapti. Uni kim qanday o'tkazyapti bilmadimu, bizning tumanimiz o'g'il-qizlari maroqli o'tkazishayotganini aniq bilaman. Saratonda muzdekkina anhorlarda miriqib cho'milishga ne yetsin?! Tumanimizning Kumushkon qishlog'i va Sumcha dam olish maskanlarida bunday joylar ko'p. Katta-kichik xarsang toshlarga urilib, goh o'ynoqlab, goh shaldirab, goho sokin oqayotgan soyda cho'milib, toshlarning ustida chiniqib, chanqoqlarini buloqning shifobaxsh suvlardan ichib, qondirib yurishibdi bolajonlar.

*Munisabonus XOLIQOVA,
Toshkent viloyati, Parkent tumani
5 - ixtisoslashtirilgan maktabning
9 - sinf o'quvchisi.*

-Juda ko'p o'qiyapman, she'rlar mashq qilyapman. Chunki yaqinda ajoyib bir xushxabar eshitib qoldim: 2005 yil uchun Xazorasp tumani bo'yicha Zulfiya nomidagi Davlat mukofotiga ko'rsatiladigan nomzodlar orasida men ham bor ekanman. Bu yangilik zimmamga yanada ko'proq mas'uliyat yukladi. Nomzodimni ko'rsatgan tuman hokimligidagi insonlarning, qolaversa, menga bilim bergan ustozlarimning ishonchini

oqlash uchun astoydil harakat qilyapman, ko'proq ijod qilib, izlanyapman. Yana ingliz tilini mukammal o'rganyapman. Ukam Orifjon ikkimiz uyimizda mo'jazgina muzey tashkil qildik va u yerda esdalik uchun rasmga tushdik. Muzeyimiz sizga ham yoqadi, degan umiddaman.

*Mohima BOBOYEVA,
Xorazm viloyati, Xazorasp tumani
M. Ulug'bek nomli maktabning
8 - «A» sinf o'quvchisi.*

*Umida MURODOVA,
Toshkent viloyati, Bo'stonliq tumani, Soyliq qishlog'idagi
11 - o'rta maktabning 6 - sinf o'quvchisi.*

Bu yilgi topshiriqlar avvalgi yillardan tubdan farq qilib, ular sizlarning aynan nazariy bilimlaringizni amaliyotda qo'llash ko'nikmalarini hosil qilishga imkoniyat yaratadi.

Mana shu sababdan bo'lsa kerak, bizga yo'llagan maktublarining sizning iqtisodiy bilimlarini nechog'li chuqur egallaganingiz o'z aksini topmoqda.

Biz mutasaddilar bilan maslahatlashib, tanlovda eng faol qatnashayotgan o'quvchilar ro'yxatini chop etishga qaror qildik. Ular quyidagilar:

* Samarkand viloyati, Paxtachi tumani, 15-maktabdan S.Salimov, M.Hasanova, S.Xolmo'minova, D.Jumayev, E.Umarov, A.Husanov, Z.Xoliqova, Sh.Elnazarova.

* Navoiy viloyati, Qiziltepa tumani, "Ahmad Donish" maktabidan A.Bekmurodova.

* Navoiy viloyati, Xatirchi tumani, 22-maktabdan Sh.Abdiyeva.

* Buxoro viloyati, Rahmat Botirov shirkat xo'jaligi, 1-maktabdan U.Bozorov.

* Andijon viloyati, Zavraq qishlog'idan F.Yusupov.

* Andijon viloyati, Qorasuv shahar, 19-maktabdan M.Davlatov.

* Andijon viloyati, Qo'rg'ontepsha tumani, 30-litsey-internatdan S.To'lanova, I.Qambarova, M.Niyozova, A.Qambarova, Q.Xoldaraliyev, O.Chirmasheva, J.Mahammadjon qizi, G.Karimov, F.Aliboyeva.

* Buxoro viloyati, Jondor tumani, 20-maktab internatdan O.Qurbanov, F.Jo'rayev, K.Rahmonov.

* Farg'ona viloyati, Farg'ona shahri, "Iqtisodiyot va huquq" litseyidan F.Saydaliyeva.

* Farg'ona viloyati, Bag'dod tumani, 2-maktab litseyidan N.Ro'zmatov, T.Rahimov.

* Surxondaryo viloyati, Uzun tumani, 3-maktabdan J.Ernazarov, I.Saidov, A.Rahmonov, Q.Toshmirzayev, Sh.Rasulov, Sh.Muhammadiyev, A.Mamatqulov, A.Boymuhammadov, F.Roziyeva, O.Allayorov, Sh.Ziyodullayev, A.Rahimov, I.G'ułomov.

* Qashqadaryo viloyati, Qarshi shahri, 39-maktabdan N.Rahimova, S.Murodova. U.Eshonqulova.

* Qashqadaryo viloyati, Qarshi shahri, 4-maktabdan S.Rajabov, X.Xidirov.

Iqtisod saboqlari

Bizning tanlovimizda O'zbekiston teleradiokompaniyasi "Yoshlar" telekanali ham qatnashish istagini bildirib, televideniya orqali ayrim topshiriqlarni va tanlovda eng faol qatnashayotgan o'quvchilar nomlarini e'lon qilib borishni o'z zimmasiga olmoqda.

Aziz bolalar, mana bir nechta yildurki "Iqtisod saboqlari" tanlovi orqali bilimlaringizni sinab kelmoqdamiz.

Demak, tanlovimiz tele-tanlovga ham aylanmoqda.

Shuni e'tiborga olib, biz tanlovimiz muddatini sentabr oyigacha uzaytirishga qaror qildik.

Sizlar uchun topshiriqlarni tayyorlayotgan g'oliblarni taqdirlash uchun mablag'lari bilan homiylik qilayotgan olimlar, iqtisodiyot fani asosiy darsliklarining asosiy mualliflari Ergashvoy Sariqov va Bahodir Haydarovlar safiga yana bir yosh iqtisodchi kelib qo'shildi.

Bu Toshkent davlat sharqshunoslik institutining xalqaro iqtisodiy munosabatlar fakultetini 16 yoshida bitirgan Sherzodek Sariqovdir.

"Tong yulduzi" gazetasini muntazam o'qib boring va "Yoshlar" telekanalining "Yoshlar ovozi" ko'rsatuvini tomosha qiling.

ZUHROBSHOHNI TANIYSIZMI?

Ko'pchilik bolalar ismlari tarixini, qanday ma'noni anglatishini yaxshi bilishadi. Bugun sizlarga tanishtirmoqchi bo'lgan tengdoshingizning ismi Zuhrobshoh. Yoshi 11 da. Toshkent shahri, Yunusobod tumanidagi Nodirabegim nomli 265-o'rta maktabning 4- «V» sinfini a'lo baholarga bitirdi. Ismining ma'nosini so'raganimda, u: «Ikkinchi asrda turklar shohi bo'lgan sahiy shohga berilgan ismdir», - deb ravon javob berdi. Bolakayga shunday ism qo'yishni bobosi vasiyat qilgan ekan.

-Zuhrobshoh, maktabdagisi baholaring qanday?

-O'qishlarim yaxshi va a'lo.

-Qaysi fanlarni yoqtirasan?

— O'qish, matematika, yana hamma bolalarga yoqadigan, jismoniy tarbiya fanini yoqtiraman.

— O'qish fani yoqadi, deding, kitob o'qishga ham qiziqasanmi?

-Ha, albatta. Ertaklar jonusi dilim. Yaqinda «Kalila va Dimna» turkumidan bir nechta ertaklar, yana «Ilon pari», «Muqbil tosh otar» nomli ertakni o'qib tugatdim.

Ushbu ertak juda qiziqarli ekan. Men yana bir afsona bilaman. Menga uni xolam aytib bergenlar.

-Qani, eshitaylik...

—...Bir kuni shayton bolasi dadasi bilan ketayotgan ekan. Ular yo'lda qo'yni ko'rib qolishibdi.

— Dada, bu nima? — deb so'rabdi shayton bolasi.

— Bu qo'y, odamlarga go'sht va teri beradi, — debdi shayton.

Keyin ular sigirni ko'rib qolishibdi.

— Dada, bu nima? — deb so'rabdi shaytoncha.

— Sigir, bu ham odamlarga go'sht, teri, sut beradi, -debdii.

Ular yana yo'lda davom etishibdi. Shunda oldilaridan odam chiqib qolibdi.

— Bu nima? — debdi yana shaytoncha.

— Bumi, bu odam. Biz undan ehtiyyot bo'lishimiz kerak, agar u biror ayb ish qilib qo'ysa, bizni aybdor qiladi...

-Rivoyatning mazmunini tushuningmi?

-Albatta. Biz mabodo gunoh ish qilib qo'ysak, meni shayton yo'ldan urdi, deyishga o'rganib qolganmiz, Aslida ayb

YIM o'smoqda

Ko'rsatkichlar	o'l. bir.	2000-y.	2001-y.	2002-y.
Yalpi ichki mahsulot (YIM)	mlrd. so'm	3255,6	4925,3	7469,3
Oldingi yilga nisbatan	% da	100	104,5	229,4

Manba: "Сельское хозяйство Республики Узбекистан"-2002.

- Yuqoridagi jadvalni diqqat bilan ko'zdan kechiring.

- YIMning bu qadar tez o'sishi sabablarini aniqlashga harakat qiling.

Soliqlardan qutulish mumkinmi?

"Dunyoda o'lim va soliqdan boshqa har qanday narsadan qutulish imkonli bor", degan edi mashhur Benjamin Franklin. Internet ham o'limdan qutulish imkonini bermaydi, ammo bugungi kunda u tufayli jahoning ko'plab mamlakatlarida soliq undirish masalasida bir qancha muammolarning yuzaga kelish xavfi paydo bo'ldi. Misol uchun, agar germaniyalik bir xaridor mahalliy do'konlarning biridan kompakt disk sotib oladigan bo'lsa, u kompakt diskning narxiga qo'shilgan 16% miqdordagi qo'shimcha qiymat solig'ini ham to'lashga majbur bo'ladi. Ammo, agar u xuddi o'sha kompakt diskni internet orqali bironta Amerika onlayn do'konidan sotib olsa va disk unga pochta orqali yuboriladigan bo'lsa, u qo'shimcha qiymat solig'ini to'lamasligi ham mumkin, chunki soliq inspeksiyaning mamlakatga kelgan har bir pochtani tekshirib chiqishga na huquqi va na imkoniyati bor.

Ayniqsa, internetdan yozib olinuvchi musiqa, videofilmlar, programmalar soliq inspeksiyalari uchun juda katta muammolarni yaratadi. Bu kabi raqamli mahsulotlarning savdo-sotig'i soliq inspeksiyalari umuman nazorat qila olmaydilar.

Internetning shu va shunga o'xshash muammolarni vujudga keltirishi mumkinligini hisobga olgan holda Yevropa Ittifoqi (YEI) komissiyasi YEI hududida faoliyat olib boruvchi, yillik oboroti (aynmasi) 100 ming yevrodan ko'proq bo'lgan onlayn sohasidagi savdo kompanyalari hech bo'limganda YEI tarkibiga kiruvchi mamlakatda registratsiyadan o'tishi hamda har bir sotilgan mahsulot va xizmatlardan QQS ini to'lash lozimligini aytmoqdalar. Ammo ko'philik bunday qilishning iloji yo'q deb hisoblamoqda. Internet davlatlarning soliq tizimiga qancha zarar yetkazishi mumkinligini aytish qiyin, ammo shunisi aniqliki, ertami-kechmi baribir bu muammo ham o'z yechimini topadi.

- Internet orqali savdo qilinganida soliqning qanday turlaridan qochishga imkoniyat tug'iladi?

- Bunday salbiy ko'rinishlar internet orqali savdo qilishning taqiqanishiga olib kelishi mumkinmi?

- Yuqoridagi muammoning qanday yechimlari bo'lishi mumkin?

o'zimizda bo'ladi...

- Ta'tilni qanday o'tkazyapsan?

- Oromgohda Shahzod, Mahmud, ukam Shahzod bilan birga mazza qilib dam oldik.

Yana kompyuter sirlarini ancha o'zlashtirib oldim.

— Sportga qiziqasanmi?

— Velosiped va sket uchishga juda qiziqaman. Endi suzish bilan shug'ullanmoqchimiz. Oyim «JAR» sport majmuidagi mashg'ulotlarga olib bormoqchilar.

— Kelajakda kim bo'lmoqchisan?

— Sudya yoki advokat bo'lishni xohlayman. Bu kasbni tanlashimga sabab, ularning ishi juda qiziqarli. Balki tadbirkor bo'larman dadamga o'xshab...

— Katta bo'lganingda qaysi shaharga borishni xohlarding?

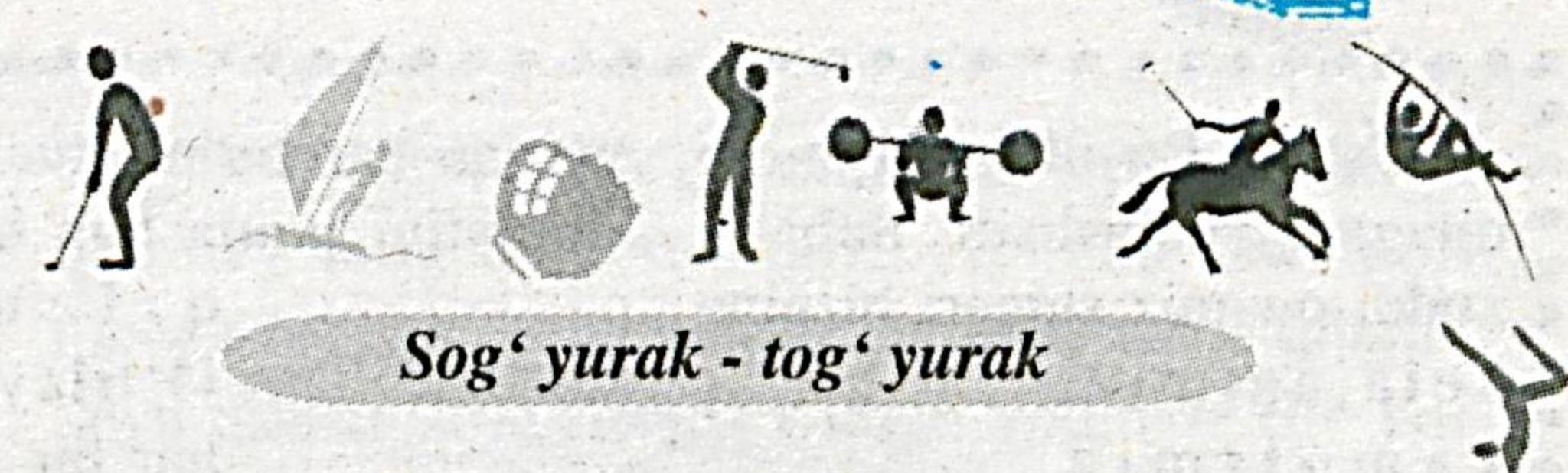
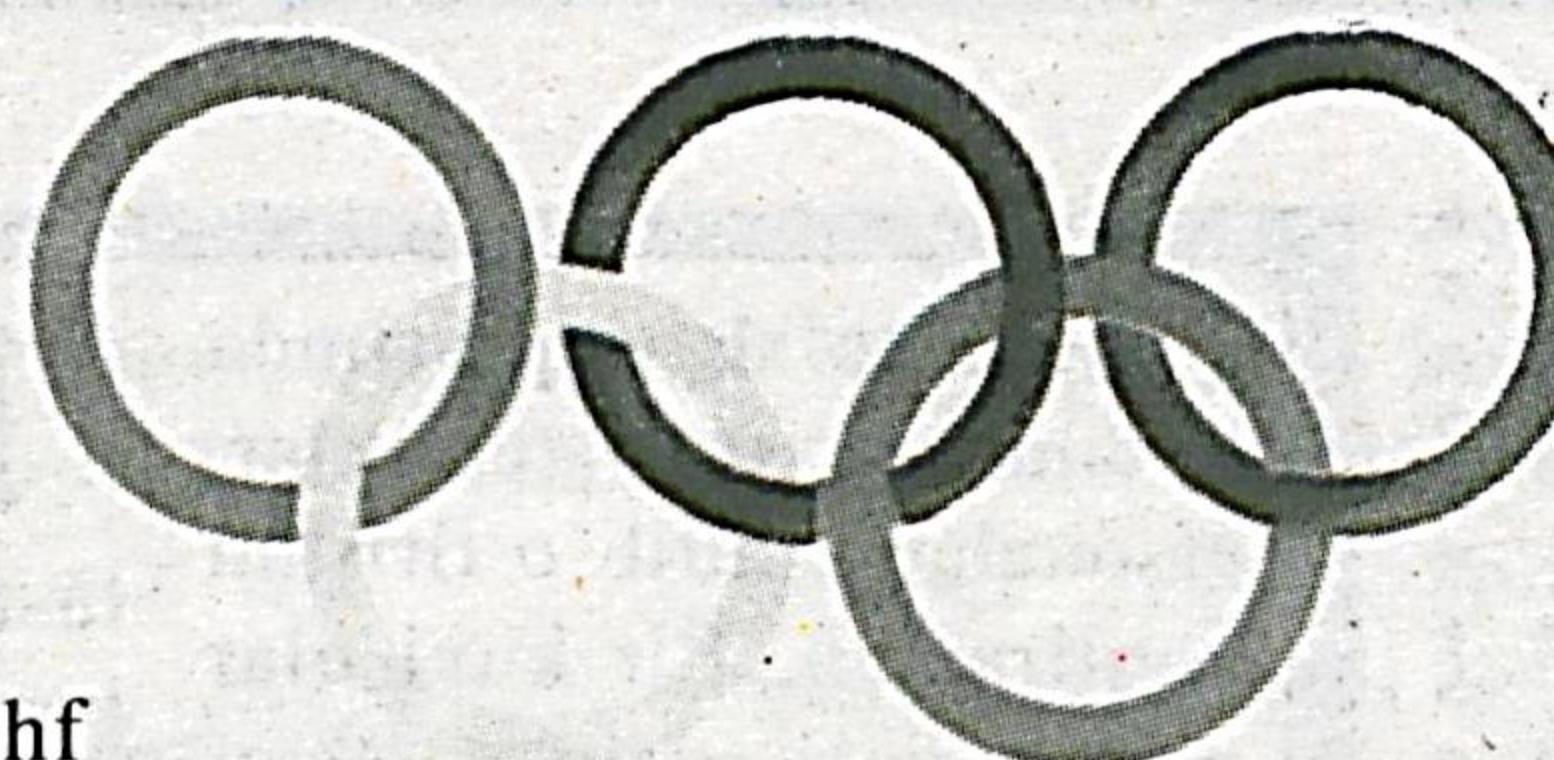
— Angliya va Nyu-York shaharlarda bo'lishni xohlardim. Chunki ular rivojlangan shaharlardan hisoblanadi. Bu shaharlar hamma talabga javob beradi.

— Baribir o'z Vatanimizdek bo'lmasa kerak?

— Albatta, odam o'z tug'ilib o'sgan joyida aziz hisoblanadi. «O'zga yurtda shoh bo'lguncha, o'z yurtingda gado bo'l», deb bekorga aytishmagan-ku...

Zuhrobshohning burro-burro gaplarini tinglarkanman, uning kelgusida yurtimiz ravnaqiga ravnaq qo'shajagiga amin bo'ldim.

Muxiddin ALIMBOYEV suhabatlashdi.

Sog' yurak - tog' yurak

Armrestling-qo'l kurashi degani. Dastlab Amerikada paydo bo'lgan bu sport turi bilan endilikda dunyodagi yetti yoshdan yetmish yoshgacha bo'lgan insonlar sevib shug'ullanishmoqda. Qo'l

uchun umid manzillarini kashf etmoqdalar.

Hammabop armrestling sporti Toshkent, Farg'on, Navoiy, Jizzax, Sirdaryo va Samarqand viloyatlarida ayniqsa rivojlanayapti.

Tobora ommaviyashib borayotgan armrestlingni dunyoning mashhur sportchisi Arnold Shvarsnegger olimpiya o'yinlari dasturiga kiritish uchun harakat boshlagan.

Harakatlarimiz besamar ketmayapti. Armrestling federatsiyasi Prezidenti, Xalq ta'limi vaziri Risboy Jo'rayev yurtimizda bu sport turini ommalashtirish ishlarida faol qatnashmoqda. Biz yaqinda championlik sharafiga erishdik. Musobaqalar davomida Osiyo championatiga yo'llanma oldik. Noyabr oyida esa Janubiy Afrika Respublikasida bo'lajak jahon championatida ham bellashish niyatimiz bor.

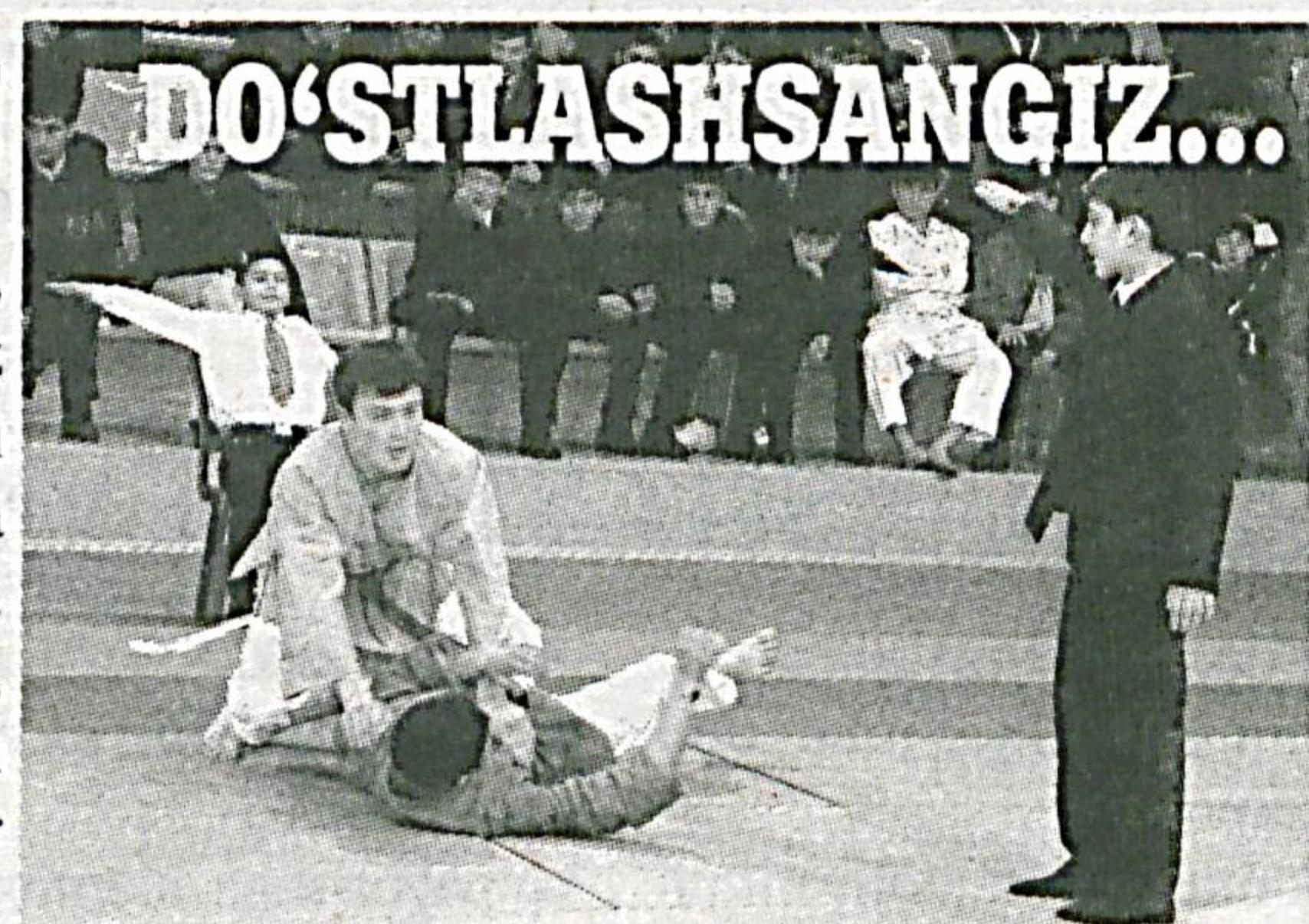
*Garibyan MARINE,
sport ustasi.*

SPORT BILAN

Hammamizga ma'lumki, Prezidentimiz biz yoshlarning sport bilan shug'ullanishimizga juda katta e'tibor qaratayaptilar. Joylardagi sport majmualari, sport zallari qaytadan ta'mirlanib, kerakli jihozlar bilan to'ldirilmoqda.

Toshkent viloyati, Parkent tumanida ham sportning karate, taekvando, milliy kurash va boshqa turlari bo'yicha ko'pgina ishlar amalga oshirilmoqda. Jumladan, milliy kurash turi bu yerda keng rivojlangan. Men ana shu sport turi bilan bir necha yildan beri shug'ullanib kelayotgan Xushnud Xayitmatov bilan suhbatlashdim.

-Men sportga bolaligimdan qiziqaman, - deydi Xushnud aka, - 9 yoshimidan kurash mashg'ulotlariga qatnay boshladim. Kichik-kichik musobaqalalarda qatnashib turdim. Mening ilk ustozlarim Akmal Dadamatov va Xoldor akalar kurashning sir-sinoatlarini o'rgatishgan. Kurash musobaqasida 6-sinfda o'qib yurganimda bиринчи мarta maktablararo qatnashib, 2 - o'rinni oлганман. 9 - sinfdaligimda Farg'onada bo'lib o'tgan «Umid nihollari» sport musobaqasida 3-o'rinni

oldim. 2003 yil Xorazmda bo'lib o'tgan turnirda 2-o'rinni, bu yil Farg'onada o'tkazilgan turnirda esa faxrli 1-o'rinni egallab, oltin medal sohibi bo'ldim. Intilganga tole yor, deganlaridek, tinimsiz mashqlar, qiyinchiliklar tufayli shu darajaga yetdim. Sport salomatlikni tiklash bilan birga insondagi eng oliy fazilatlar bo'lmish iroda, chidamlilik, sabr-bardosh, shaxsiy mustaqillikni tarbiyalaydi...

Ha, sport chindan-da kishini yuksak cho'qqilarga yetaklaydi. Siz ham sport bilan muntazam shug'ullaning. Orzuungiz amalga oshib, O'zbekiston championlari qatoridan joy olsangiz, ajabmas...

*Shahzod QAYUMOV,
Kasb-hunar kolleji talabasi.*

«QULOOQ CHO'ZMA» QANDAY O'YIN?

O'zbek xalqi juda mehnatkash xalq. Bu xususiyat ularning qon-qoniga singib ketgani uchun ham ular mehnat fasllari tugab, nafas rostlash damlarida turli o'yinlar kashf qilishgan. Bu o'yinlar insonni jismonan baquvvat qilib, aqlni peshlagan. Bizning qadim ajodolarimiz stadion o'rnida katta-katta maydonlarni tekislab, o'sha yerda turli-tuman o'yin sayllari o'tkazishgan. Bu qiziqish bora-bora hozirda dunyo xalqlari sevib o'ynaydigan ko'p o'yinlarni keltirib chiqargan.

Eng qizig'i, o'sha paytlarda o'yin uchun mo'ljallangan maydonlarga ajriq o'simligi ekilgan va yam-yashil o'yingohlar tarkib topgan. U yerda kurash, quloq cho'zma, uloq, tarafma-taraf va boshqa qiziqarli o'yinlar o'ynalgan.

Aytishlaricha, dunyo meditsinasining otasi Abu Ali Ibn Sino ham shifo istab oldiga kelgan xafaqon, asab kasalliklariga chalingan bemorlarga o'sha maydonlarda o'ynaladigan o'yinlar bilan muntazam shug'ullanish kerakligini maslahat bergen ekan. Bizning milliy o'yinlarimizda sir ko'p. Siz hech kuzatganmisiz, o'rtqlari bilan quvlashmachoq yoki bekinmachoq, qo'yingki, boshqa o'yinlar o'ynab kelgan bolangizning ruhi juda ko'tarinki, ishtahasi hamisha ochiq bo'ladi. Bu esa bolangizning salomatligi garovidir.

Ammo negadir keyingi paytlarda bolalarimiz milliy o'yinlarimizni o'ynamay qo'yishayotganday nazarimda.

Biz bolaligimizda «Chillak», «Oq terakmi, ko'kerak», «G'uv-g'uv», «Eshak mindi» kabi o'yinlar, qizlar esa «Sandiqcha - kursicha», «Yashil ro'molcha»,

«To'p tosh» o'yinlari bilan mashg'ul bo'lardik. Ko'pincha qizlarimiz qaddi-qomatlarini raso bo'lishini xohlab, turli dori-darmonlar iste'mol qilishadi yoki sheypingga qatnashishadi. Avvallari bu juda oddiy hal qilingan, ya'ni ikki qiz orqama-orqa bo'lib, bir-birlariga qo'llarini chalishtirib, navbat bilan bir-birlarini ko'tarishgan. Bu esa «Sandiqcha - kursicha» o'yini deb atalgan. Bu o'yin bilan muntazam shug'ullangan qizlar xipcha bel va qomati raso bo'lgan.

Q u l o q d a

ham tuganmas sog'liq tegadi. Hali ham esimda, majnuntolning ikki xivichini olib, bir-biriga bog'lab, ikki o'rtog'imiz aylanitar, biz esa uning ustidan sakrardik. O'ynab charchaganimizdan so'ng negadir fikrim ravshan tortgandek bo'lardi. Undan so'ng o'tirib qiziqarli kitoblar o'qirdik. O'sha paytlar jismoniy tarbiya darslariga juda ham qiziqardik.

organizmning juda ko'p nuqtalari joylashgan bo'ladi. «Quloq cho'zma» o'yinida ham xuddi shu tomonlar hisobga olingan. Davrada kimdir do'ppisini tashlaydi, do'ppini qo'liga oлган odamdan uni tortib olish uchun o'nta odam uning qulog'idan cho'zishga urinadi. Ammo sovrinni qo'liga kiritish uchun u qulolqlaridan tortishlariga ham e'tibor bermaydi. Do'ppini davra boshiga epchillik bilan eltilib beradi. G'olib davradan chiqar ekan, o'zini qushdek yengil his qiladi. Unga ham sovrin, bo'lganligini ta'kidlamoqchiman, xolos. Masalan, kurash yoki quloq cho'zmani olaylik. Unda ikki tomon yoki bir va undan ortiq odamlarning shavq bilan bir-biriga zarar yetkazmay olishuvi aks etadi. Shundan kelib chiqadigan bo'lsak, bunday o'yin ishtirokchilarining yoshi chegaralanmagan bo'ladi. Boks yoki taekvandoda esa albatta yosh hisobga olinadi. Qolaversa, ma'lum ma'noda tan jarohatlari olinadi.

Biz ozod O'zbekistonimiz ertasini yaratuvchilari - bolalarimizda milliy o'yinlarimiz haqida tasavvur uyg'otsak, bu o'zbek sportining kelajagiga yana bir dadil qadam qo'yilgani bo'ladi deb o'ylayman. Zero, milliy o'yinlarimiz bugun dunyoga tanilayotgan sportimizning ildizidir. Ildizi baquvvat daraxt yanada barq uraveradi, hech qachon qulamaydi.

*Vodiylilik Tursun Ali POLVONning
gaplarini ogqa ko'chiruvchi
Ma'mura MADRAHIMOVA.*

bolaning tanasiga zarar yetkazadigan tomonlari yo'q. Men bu bilan boshqa sport o'yinlarini kamsitmoqchi emasman. Faqat bobomeros o'yinlarimizda insonning-insonga mehri saqlanib qolganligini ta'kidlamoqchiman, xolos. Masalan, kurash yoki quloq cho'zmani olaylik. Unda ikki tomon yoki bir va undan ortiq odamlarning shavq bilan bir-biriga zarar yetkazmay olishuvi aks etadi. Shundan kelib chiqadigan bo'lsak, bunday o'yin ishtirokchilarining yoshi chegaralanmagan bo'ladi. Boks yoki taekvandoda esa albatta yosh hisobga olinadi. Qolaversa, ma'lum ma'noda tan jarohatlari olinadi.

Ustoz! Bu ulug' siymoni onaga qiyoslashadi. Sababi, xuddi onamiz singari bizning kelajagimiz, kamolimiz uchun qayg'uradi. Bizning Narpay tumanida joylashgan 23-o'rta məktabda ana shunday mehdriyaro muallimlarimiz

Havas

asosan barcha o'quvchilarni diqqatini jamlashga harakat qila man. O'tilayotgan har bir mavzu o'quvchilarga qanchalik tushunarli bo'layapti, bu men uchun o'ta muhimdir. Saboq berish jarayonida barcha bolalarni nazardan

SIZGA O'XSHASAM DEYMAN

ko'pchilikni tashkil qilishadi. Ulardan biri Shahodat opa Qurbonovadir.

-Ilk muallimlik faoliyatimni 1993 yilda ingliz tili fanidan saboq berishdan boshlaganman,- deya so'z boshladilar Shahodat opa. O'shanda juda hayajonlanganman. O'quvchilarning menga hayrat va havas bilan qarab turganliklarini ko'rib o'quvchilik yillarini eslaganman. Qisqa fursatda sevimli ustozlarim Zulfiya Omonova,

Amir Mamatqobilov, Ibodulla Akobirovlar bir-bir ko'z o'ngimdan o'tgan. Ularni o'z kasblariga bo'lgan mehrlarini eslab darrov o'zimni o'nglab oiganman. Dars jarayonida

Samarqand viloyati, Narpay tumanidagi «Nigoh» gazetasining jamoatchi muxbiri.

(Davomi. Bishi gazetaning o'tgan sonlarida.)

-O'g'lim, qani gapir!- dedi tabassum bilan ayvonga yonboshlagan G'iyoisdin o'g'lini bag'riga olib.

Kichkina Alisher kattalardek jiddiyat ila ko'rgan va eshitganlarini batafsil so'zlab berishga urindi.

-Samarqanddan Xonzodabegim kelibdilar, katta yig'in, ziyofer bo'ldi. Shahzodalar, beklar, ulug' zotlar ko'p edi. Keyin shahzoda Abdullatif g'oyat tantana ila kelib, Xonzodabegim bilan ko'rishdi. Andek unoqasha bo'ldi. Dada-chi, u otasini yomon ko'rarkan, hech aqlim bovar qilmaydir, nega shunday ekan? Sulton Ulug'bekni shahzoda yomonladi. Xonzoda bibimning jahli chiqdi, anov kuni biznikiga kelgan barlos sultonni maqtagan edi, Husayn Mirzoning dadasi g'azablandi.

G'iyoisdin kichkina o'g'lining so'zlarini bo'lmaslik uchun jim qulog solar, uning o'tkir, ravshan fikr yuritishini sevinch ila kuzatur edi.

-Keyin sozandalar, raqqosalarg'aroyib bazm boshlab, hushimni oldilar-g'azallarga jo'r raqslarni yoqtiramen.

-Qilu qoliga qadar qoldirmay hikoya qilding, bas endi, Ali, tur, kiyimlarining yech!- deb buyurdi xonadan uy kiyimlarini kiyib chiqqan Gulbegim eri qarshisiga o'titar ekan.

-Abdullatif shahzoda kelibdimi ziyoferga? Alining aytganlaridan andek so'z jangi bo'lganini fahmladim, o'zi nima gap?

-Gaplari sovuqqina-da, shahzoda Abdullatifning. Xonzoda xiyli ranjidilar, dedi Gulbegim va bo'lgan gaplarni, barlosning so'zlarini aytди. Shunday keksa,

qochirmslikka, yangi mavzuni darrov o'zlashtirib oladigan o'quvchilar sonini ko'paytirishga, ularning bolalik dunyosiga kirishga intilaman.

Ustoz uchun shogirdining kamolini ko'rishdan ortiq baxt bo'lmasa kerak.

Sardon Murtazoyev, Navro'z Abdullayev, Ozod Turopov, Rahim Eshonova kabi o'quvchilarim bilan cheksiz faxrlanaman. Ularning barchasi oliy ma'lumotli yetuk mutaxassislardir. Shogirdlarimga betgan bilimlarim, chekkan zahmatlarim zoye ketmaganidan mammun

Men bo'sh vaqtlarimda bobomdan turli ertaklar, afsonalar eshitib o'tirishni yoqtiraman. Bir kuni ular menga juda qiziq voqeani atyib berdilar.

Bir kuni bobom buvim bilan janjallahib qolishibdi. Buvim shartta oyilarinikiga jo'nab qolibdilar. Bobom uyga kelsalar, hech kim yo'q emish... Gap nimadaligini bilgan bobom kech bo'lishiga qaramay, yo'lda tushibdilar. U paytlarda hozirgidek yarim kechasigacha avtobuslar yurmas ekan. Ular bir amallab, Parkentgacha yetib olibdilar, u yog'iga mashina topolmay rosa qynalibdilar. Oxiri piyoda yo'iga

bo'lamani.

Ingliz tili muallimamizning so'zlarini tinglarkanman, ularga havasim keldi. O'tgan yili oliygotha kirish «ball»im yetmaganligi sababli talabalik baxtiga muyassar bo'la olmagan edim. Bu yil esa puxta tayyorgarlik ko'rganman. Ishonchingizni albatta oqlayman.

Maqsim-sizga munosib shogird bo'lish Shahodat opa!

Go'zal XUDOYQULOVA,

ALISHERNING YOSHLIGI

OYBEK

mo'tabar odamni Mansur Mirzo siltab tashlasa, o'lay debman, barchamiz shoshib goldik. Qo'ying-chi, shahzodalar barchalari taxt deganda otadan ham, boladan ham kechadilar, aralashmang, o'zingizni chetda tuting, janobim.

-Haqiqatni aytasen, begin,- dedi og'ir o'ylanib G'iyoisdin.- Lekin man malakat, davlat, uluslarimiz faje'ah volda. Shahzodalar goh o'chiq, goh pinhon bir-birlariga, otaga, boboga choh qazurlar, taxt uchun jonlarini tikib, imonlarini yuturla. Jarohatlar ko'p, yurt falokat yo'lidadir, bu haqiqat.

-Asta gapiring,- dedi tashvishli ohanga Gulbegim.

-Turkiston o'lkasi,- deb davom etdi o'z fikrlariga qattiq bandligidan xotinining so'zlarini eshitmagan G'iyoisdin, jannat kabi bir makondur. Bog'ları, mevalarining ta'rifidan har kimsa ojiz. Har bir jang jannatni do'zaxga aylantiruvchi falokat-ku.

Ota va ona gangur-gungur uzoq

gaplashib o'ltirdilar. Ali esa otasining bag'rida churq etmasdan tinglardi.

Quyuq oqshom tushganda mis shamdonga qo'ndirilgan shamlarni yoqib, o'choq boshidan enaga keldi:

-Yur, o'zim yaxhilab ko'rpani solib qo'ydim, charchagansan, uxla toychog'im!

-Shamni endi yoddingiz, hali vaqtli, bibijon,- deya e'tiroz bildirdi Ali.

-Horib kelding deyman-da, ixtiyor o'zingda, bolaginam.

-Bibi, bobom uydamilar?- deb so'radi Ali.

-Allaqachondan beri uydalar!

Irg'ib o'rnidan turgan Ali cholning oldiga yugurar ekan, orqasidan onasi qichqirib qoldi:

-Allamahalgacha o'ltirmagin, Alijon!

-O'g'lining «xo'b, xo'b!», degan ovozi hovlining uzoq bir burchidan eshitildi.

-Oqshomingiz xayrli, otaxon,- dedi Ali uya kirgan hamon.

Bolishga yonboshlagan chol tasbeh o'girib o'ltirar edi. Alini ko'rib sevinganidan muloyim yuziga tabassum yoyildi:

-Kel, kel, toychog'im, qayerda qolding?- deya yoniga o'tqizib peshonasidan o'pdi.

Ozoda supurilgan xonaning tokchalarida egar-jabduq, arra-egov kabi abzal-asboblar yotar, cholning oldida zig'ir yog'li qora chiroq miltillab turar edi. Chetdag qoziqda esa katta beso'naqay qinli qilich va o'q-yoy osig'liq. Alisher bu

BUVAM MINGAN ESHAK

tushibdilar. Yo'lda ketayotib, katta daraxt tagida eshak turganini ko'rib qolibdilar. Birovning eshagi adashib qolibdi, deb

o'ylab, uni osongina

tutib olibdilar-u, minib, yo'lda davom etibdilar. Eshak ham rosa yuvvosh chiqibdi. Uni «hix-hix» deb niqtalarmishlar-u, o'zlarining oyoqlari yerdan uzilmasmish... Bobom buni bo'yim uzun-da, deb o'ylabdilar-da, eshakni niqtalab ketaveribdilar. Ko'zlangan manzilga yetgach, «Yobismillo» deb eshakdan tushmoqchi bo'lsalar, u ko'zdan g'oyib

Kunlardan bir kun

ye erga borgach,

bo'lgan voqeani ularga aytib beribdilar. -Shu yergacha eshaknimas, jinlarni minib kelibsizda, kuyov, hayriyat, xudo asrabdi, -debdilar ko'pni ko'rgan katta oyim. Bobom bu voqeani menga aytib berib, ko'rdingmi, buvingni olib kelaman deb, ajinani minganman, deb kulib qu'yidilar.

Gavhar SHOMANSUROVA.

SINFIMIZ BILAN ...

Salom mening eng sevimli gazetam «Tong yulduzi».

Men senga birinchi marta xat yozayapman. Sening avvalgi sonlaringda «So'z o'yini» rukni ostida berilayotgan o'yin menga juda yoqar edi. Ushbu o'yinga havasim ortib, sinfdoshlarim bilan 19 may kuni ona tili darsida shu o'yinni o'ynab ko'rdik. «O'zbekiston» so'ziga so'z tuzdik. Bu ishda sinfdosh do'stlarim: Mahliyo, Bobomurod, Boburbek, Xolida, Inoyat va Feruzalar juda katta yordam berishdi. 56 ta so'zni hosil qildik.

Ustozim Ra'no opa Abdurahmonova ushbu xatni yozish fikrini menga bildirganliklari uchun ularga rahmat. Tengdoshlarimga ham alangali salom. Yozgi ta'tilni maroqli o'tkazsinlar. Ha, aytgancha, biz sinfimiz bilan shu yil senga obuna bo'ldik. Ishlaringda omadlar yor bo'lsin deb,

*Mahliyo ALABERGANNOVA,
Xorazm viloyati, Qo'shko'pir tumani,
az-Zamaxshariy nomli 5-o'rta umumta'lim maktabning
6- «V» sinf o'quvchisi.*

xonaga qachon kirmasim ko'zi eng avval shu aslahalarga tushar va har vaqt bu haqda gaplashuvni sevar edi.

-Bobojon, daladan keldingizmi? Otdami?- deya so'radi Ali cholning pinjiga tiqilib.

-Ha, otda, bolam, otda keldim, lekin jonivor men minsam, sekin shoshmasdan yuradi, qiblagohingiz minsalar yo'rg'alab ketadi, zap qattiq chopadi.

Ali hazillashdi:

-Biladi-da, egarda bobomi, yigitmi. Ot jonivor aqlli, ziyrak bo'ladi, sizni urintirmaslik uchun ohista yuradi, - deb cholning soqolini siladi Ali.

Chol qih-qih kuldil. Bir onda uning ko'z o'ngidan xotiralar karvon-karvon bo'lib o'tdi. Yoshligidan otni yaxshi ko'rganligi, yigit chog'laridagi qilichbozligi, chavandozligini esladi.

-Yigit temirdek qattiq, guldek nozik bo'ladi. Yoshligim so'ldi, chaqmoqdek bir chaqnadiyu o'tdi-ketdi, tog suvidek sharqirab oqib ketdi... Ha, shunday ekan, toychog'im,- deya qayta-qayta bosh chayqadi chol. Mana qarabsanki, qaddimiz bukilib cho'kdi... Ot boshqacha yugurar ekan, o'q uzsak, o'zgacha uchar ekan, Alisherim, bu gaplarga tushindingmi? Uqib ol, chirog'im!

Cholning so'zlarini tinglab xayolchan o'turgan Ali uni yupatdi:

-Hali ham baquvvatsiz, bobojon, ha, ozgina bukilib yurasiz, lekin soqolingiz juda kelishgan-da, savlatli, oppoq, nuroniy, menga juda yoqadi, yaxshi ko'raman,- deya cholning soqolini jazzi barmoqlari bilan silab qu'ysi.

(Davomi bor.)

CHAMAN KULAR HATTO YOSHLARDА...

Tengdoshingiz - Nafosat RAJABOVA Xorazm viloyatining Shovot tumanidagi 46-umumiy o'rta ta'lum matabining 7-sinfida tahsil oladi. Yuragida jo'sh o'rayotgan bokira tuyg'ularini she'riy satrlarga muhrlayotgan bu tengdoshingizning ijodiga nazar tashlar ekanman, xuddi tog'u toshni yorib atrofga jilmayib boqayotgan nafis binafshani ko'z o'ngimga keltirdim. Vatanga muhabbat, ona mehri, yoshlik tuyg'ulari bilan limmo-lim to'la bu misralar sizni ham bee'tibor qoldirmaydi degan umiddamiz.

XORAZMDA MEHMON BO'LING

Olam onam yoz fasti,
Sayohalga yo'l oldik.
Go'zal joylarni ko'rib,
Rosa hayratda qoldik.
Bir - biridan go'zal joy,
Ko'p ekan bu dunyoda.
Lekin barisidan ham,
O'zbekiston ziyoda.
Yuragimda Valanga,
Talpinish hissi jo'shti.

*Yurtga mehr tuyg'usi,
Ummondek to'lib toshdi.
Rohat ekan sayohat,
Men chindan baxtli edim.
Xaylashganda saqat,
Do'stlarga shunday dedim:
«Mehmon bo'ling ko'rasiz,
Xorazmning to'yini.
Sizni ma'sfun etadi,
Lazgi degan o'yini».*

ORZUM QANOJIDA UCHAMAN

Orzum qanolida uchib boraman,
So'ngsiz samolarni quchib boraman.
Ezgulik yo'lida har na bo'lsa ham,
G'amlar kulfatlardan kechib boraman.
Istiqlol mash'ali portar yo'limda,
Ajodlarim yozgan kilob yo'limda,
Imon e'tiqodim mangu dilimda,
Manzilim gar yiroq yetib boraman.

Nafosat RAJABOVA.

Tengdoshlarining ijodi

Otajon, bugun yana sizni tushimda ko'rdim. Uzoqda kimlar bilandir gaplashib, kulishib turgan ekansiz. Siz tomonga yuguryapmanu oramizdag'i masofa hecham kamaymas emish. Bor kuchimni to'plab tezroq yugurishga harakat

Nogoh betob bo'lib qolsam-chi, tepamda mijja qoqmay tong orttirardingiz. «Barcha azoblarni menga bergen bolajonimni darddan xalos qilgin» deya qilgan iltijolaringiz hamon yodimda. Ilk bor yozgan she'rimni o'qib berganimda, uni hali tugatib ulgurmasim dan oq meni bag'ringizga bosib, nima

BUGUN YANA SIZNI QO'MSADIM...

uchundir to'yib-to'yib yig'lagandingiz. O'sha tengsiz mehringizni yana bir bor tuygum kelyapti, Oyijon...

Nega hayotdan erta ketdingiz oyijon? Axir mening kamolimni, baxtimni ko'rishni juda-juda istardingiz-ku. Endi ruhingizni shod qilish uchun ham barcha o'yilagan niyatlarimga yetish uchun astoyidl intilaman. Bu yil «Yosham qalamkashlar»

tanlovida 2-o'rinni olgan bo'lsam, kelgusi yil albatta 1-o'rinni olishga harakat qilaman.

Kelajakdan orzularim, umidlarim bir jahon,
Go'yo jajji yuragimda joylashgan yeri osmon.
Maqsad sari dovonlardan ildam, dadil o'taman,
Pok ruhingiz menga madad, men baxtlarga yelaman.

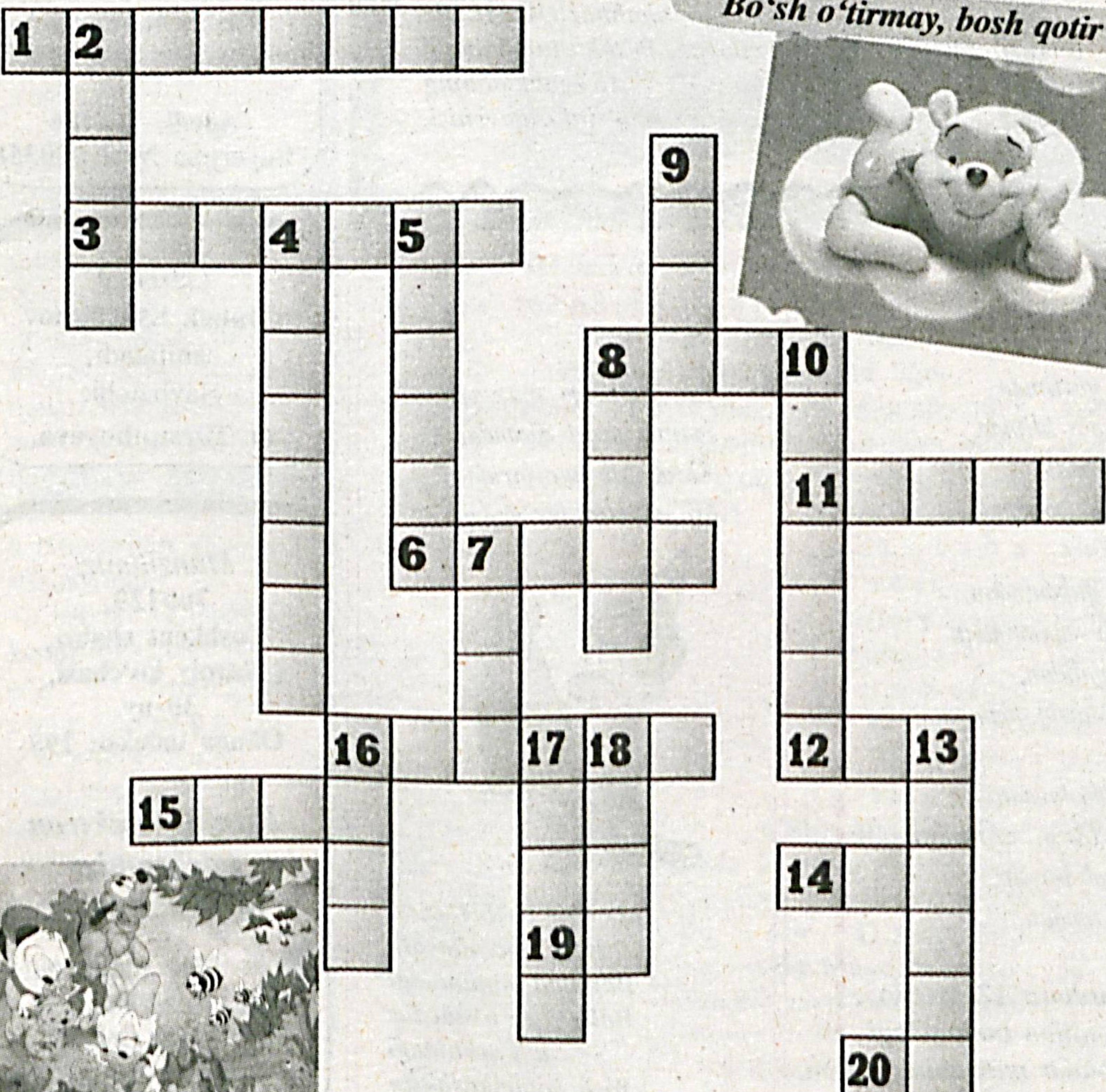
Garchi hayot bo'la turib otam mendan xabar olmayotgan bo'lsa ham, men yolg'iz emasman, onajon. Meni bag'riga olgan Mehrionlik uyi, jonkuyar murabbiylarim, ona Vatanim, xalqim bor. Men ular oldidagi farzandlik burchimni sharaf bilan ado etishga so'z beraman.

Bugun mening boshim baland, hur diyor farzandiman,
Islam bobo silar boshim, men uning dilbandiman.
Ona Valan, biyningda men xurram, shodon o'saman,
Buyuk davlat bo'lishingga albat hissa qishaman.

Onajon, men albatta baxtli bo'laman. Chunki yurtimizdag'i barcha bolajonlar qatori men ham baxt-iqbol huquqiga egaman.

Faranshe ABOZOVA.

Bo'sh o'tirmay, bosh qotir

ARALASH TEST

1. Bolalar konvensiyasi necha bobdan iborat?
A) 32 bobdan B) 34 bobdan C) 33 bobdan
2. O'zbekiston bu konvensiyaga qachon qo'shilgan?
A) 1991 yilda B) 1993 yilda C) 1992 yilda
3. «Bobur» so'zining lug'aviy ma'nosi?
A) Yo'lbars B) Sher C) Bo'ri
4. Boburning nechta farzandi bo'lgan?
A) 8 nafar B) 9 nafar C) 7 nafar
5. U necha yoshda taxtga o'tirgan?
A) 12 yoshda B) 11 yoshda C) 30 yoshda
6. Antarktidada yashovchi hayvonning nomini aniqlang:
A) Oq ayiq B) Yo'lbars C) Maymun

Tuzuvchi:
Matluba RO'ZIMATOVA,
Namangan viloyati, Norin tumani,
O'zbekiston jamoa-xo'jaligi.

Eniga: 1.Andijondagi tuman. 3.Venesuela poytaxti. 6.To'qima buyum. 8.Roman. 11.Hikmatli so'z. 12.Aziz ne'mat. 14.Eshitmaydigan odam. 15.Tikuvchi ish quroli. 16.Ona. 19.Uy hayoni. 20.Hid.

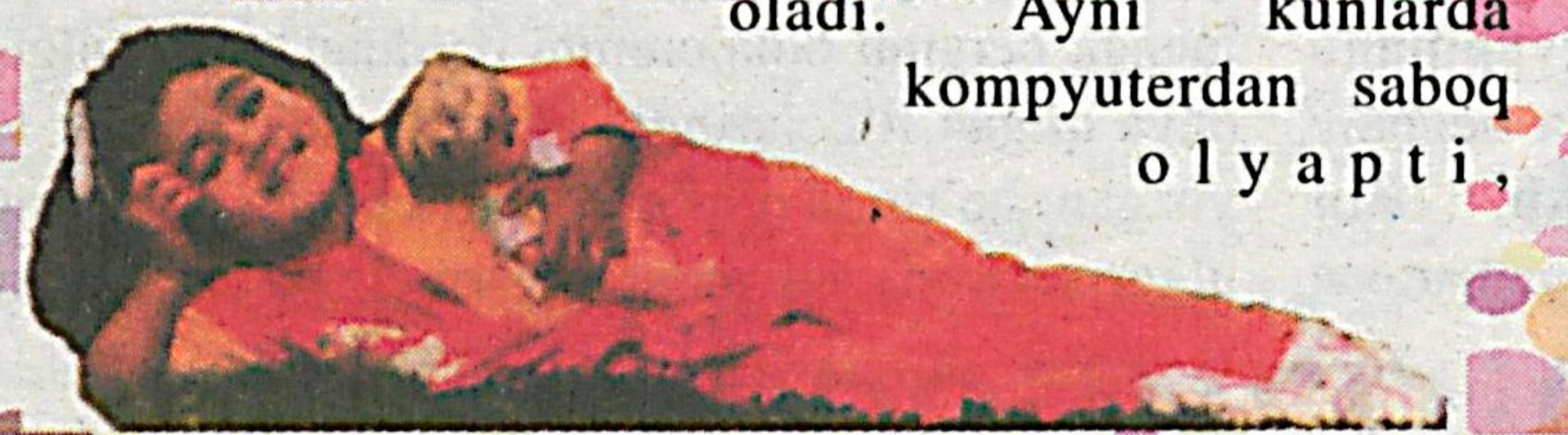
Bo'yiga: 2.Avtoshahar. 4.O'zbekistondagi daryo. 5.Tropik meva. 7.Mansab. 8.Boburning nabirasi. 9.Dalil, isbot. 10.Muqaddas oy. 13.Gul nomi. 16.Fursat. 17.Tomir. 18.O'rtoq.

Tuzuvchi: Feruza SHODIYEVA,
Qashqadaryo viloyati, Qarshi tumani,
Hilol qishlog'i, 7-«A» sinf o'quvchisi.

Har bir qizning eng yaqin

Uch tilda bemalol so'zlasha
oladi. Ayni kunlarda
kompyuterdan saboq
o'lyapti,

dugonam yordamga keladi, o'zi
o'qib, ma'nosini erinmay
so'zlab ham beradi. Baribir
o'zing mustaqil o'qiganingga
nima yetsin?! Shuning uchun
ham ingliz tilini o'rganishga
astoydil kirishdim...

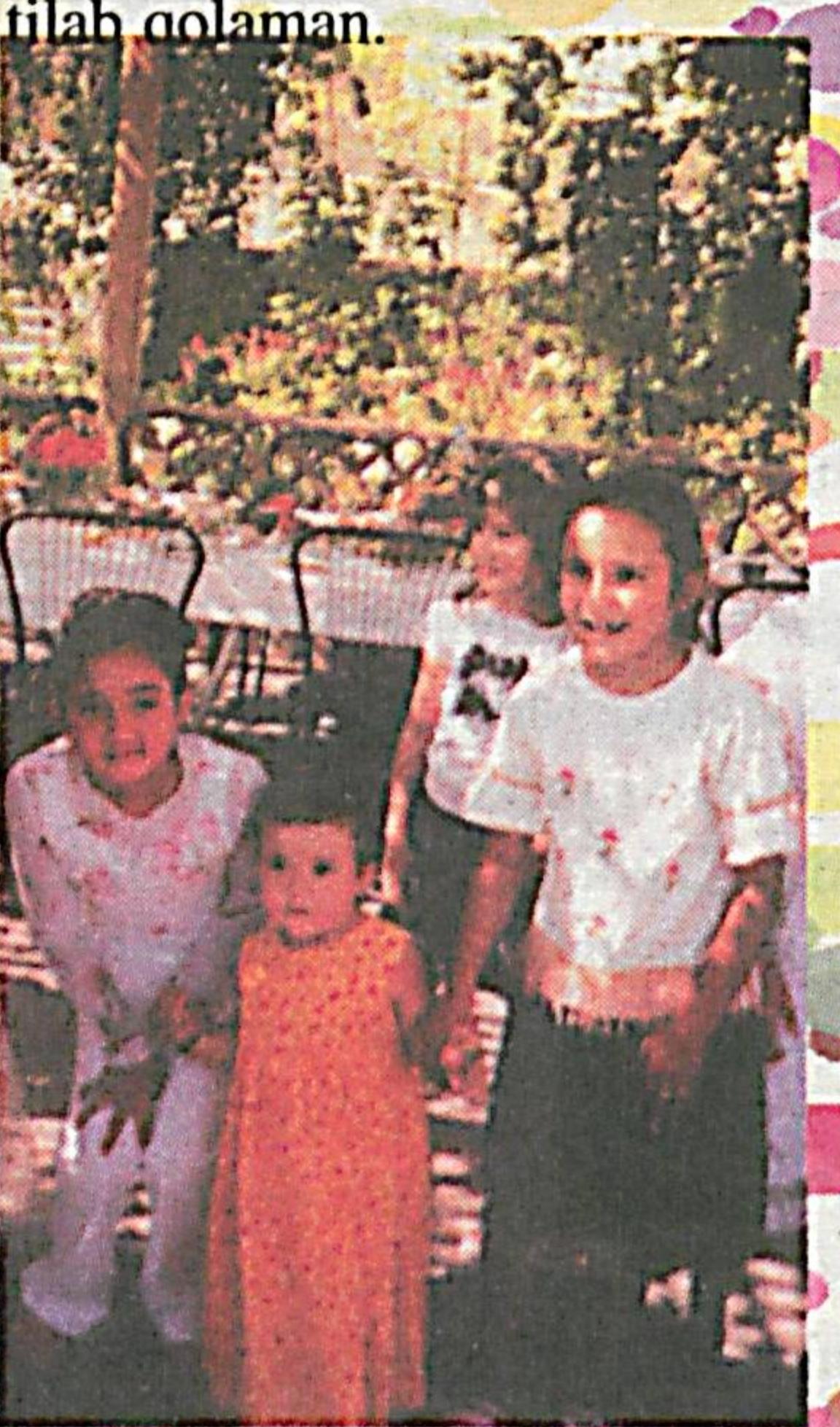
MENING TILMOCH DUGONAM

dugonasi, sirdoshi bo'ladi.
Mening eng yaqin dugonam
Dilbahor. U hademay
umrining o'ninchи bahorini
qarshilaydi. Yoshlarimiz
orasidagi farq olti oygina
bo'lsa-da, u mendan ancha
kattaga o'xshaydi. Fikrlash
doirasi ancha keng, bilimi
ham menikidan kuchli. Ismi
jismiga monand
dugonamning shirinso'zligi,
muloyimligi, mehribonligiga
havas qilaman.

U Toshkentdagи «THE
T A S H K E N T
I N T E R N A T I O N A L
SCHOOL» mактабининг 4-
sinfida a'lo baholarga o'qiydi.

pianino chalishni o'rganyapti.
Tennis o'ynash uning eng
sevimli mashg'uloti...

Dilbahor juda ko'plab
mamlakatlarda bo'lган. Har gal
safardan qaytgach u yerlardagi
tengdoshlarimiz hayoti haqida
qiziqarli hikoyalari so'zlab
beradi, yangi tanishgan
dugonalarining suratlarini
ko'rsatadi. Kitobni yaxshi
ko'rganim uchun chet ellardan
menga qiziqarli kitoblar olib
keladi. Ularning rangli
tasvirdagi rasmlarinti bir
ko'rsangiz edi. Ertaklar ichiga
kirib ketay deysiz. Chet tilida
bo'lgani uchun o'qishga biroz
qiynalamanda. Shunda

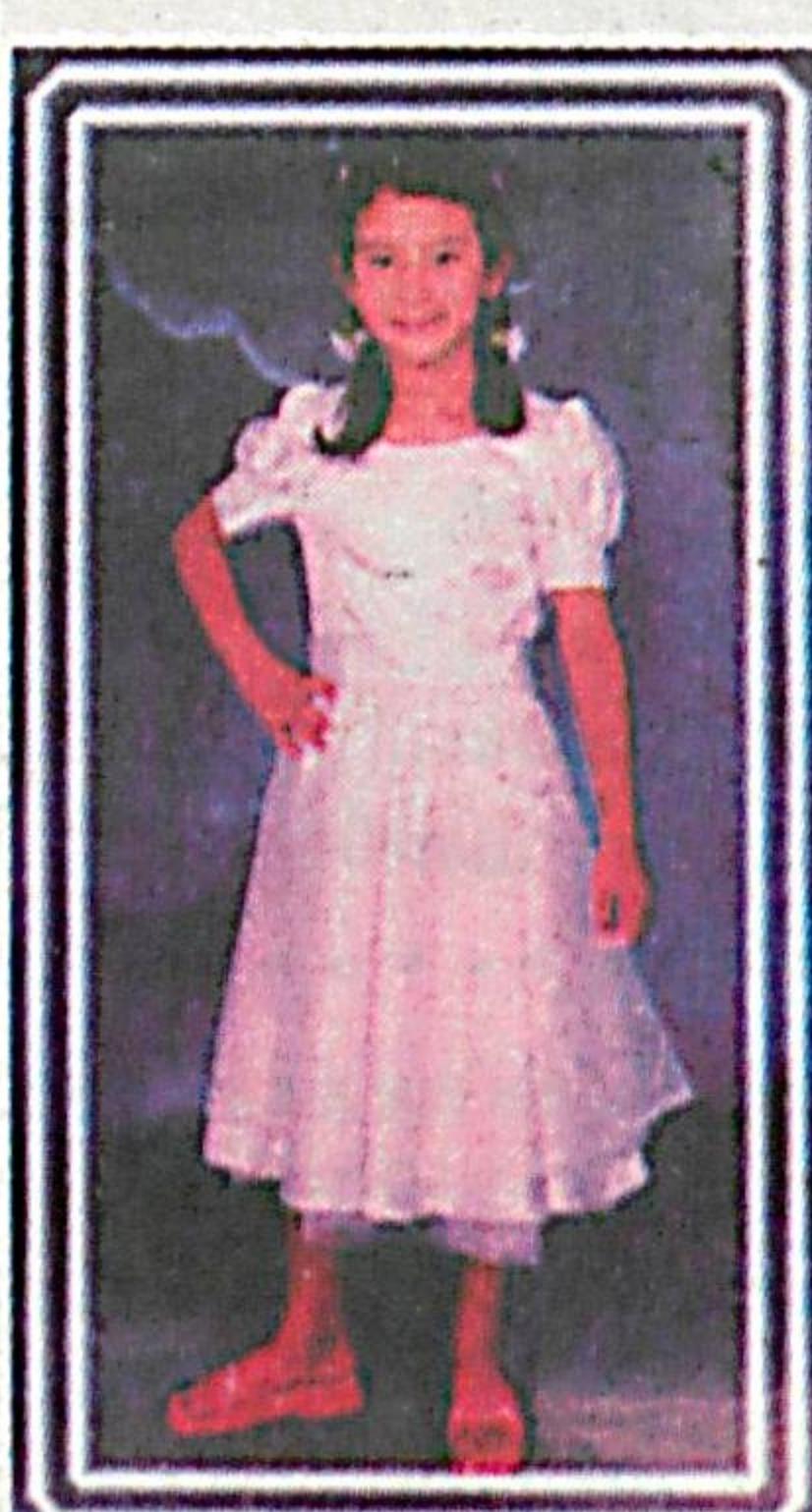

Mana bu suratdagi buvijonisi quchoqlab
turgan qizcha menman. Ismim Kamola. Ular
meni juda yaxshi ko'rardilar.

Hozir ancha ulg'ayib qolganman.
Yunusobod tumanidagi 47-
bog'chan tamomladim. Kichkinligimda,
qachon katta bo'laman, deya
oyimni bezor qilib yuborardim. «Ko'z
ochib yumguncha»

derdilar oyim. Rost ekan, mana bu yil
shahrimizdagи 293-mактабning 1-sinfiga qadam
qo'yaman...

Afsuski, bu kunlarni buvijonim ko'rmadilar-da...

TOPISHMOQLAR

Cheksiz moviy dengizda,
Suzib yurar bir kema.
Dovulda ham g'arq bo'lmas,
Cho'kadi deb g'am yema.

Tofib oldim bir kalit,
U oltinga sotilmas.
Usiz sirti sandiqning,
Qutsi sira ochilmas.

(uyl)

Barchaga tanish juda,
So'zlamaydi behuda.
Ko'zlarining - la «tillashar»,
Har bir uyya yarashar.

Muxlisa MURODOVA,
Toshkent viloyati, Bo'ka tumanidagi
5 - maktabning 6 - sinif o'quvchisi.

ONA TILIM

Erkin, ozod bu yurtimda,
So'zlamoq baxt o'z tilimda.
Ona tilim aziz aylab,
Asragayman qalb qo'rimda.

Tinglasang a'lo gulshandan,
Har harfi guldir chamandan
Navoiyilar zahmatidan,
Saygallanish sharfshondan.

Bizga merus ajdoddalaran,
Omon qolgan «Ur», «Ol»lardan.
Mustaqillik qanot bergen,
Boshlanadi u Onadan.

Durdona AZIMOVA,
Andijon tumanidagi
3- iqtidorli bolalar mактабining
8-sinif o'quvchisi.

MAZZA

Eh, oshpazga mazza-da,
Sarxil ovqat qozonda.
Ozoz yeb har biridan,
To'yib olar bir onda.

Jahongir NAMOZOV,
Farg'ona viloyati,
Bag'dod tumanidagi
Bolalar va o'smirlar
uyi qoshidagi
«Yosh qalamkashlar»
to'garagi a'zosi.

One yurting - olin bevhing
TONG
yulduzi

O'zbekiston bolalari va
o'smirlarining gazetasi

BOSH MUHARRIR:

Umida
ABDUAZIMOVA

TAHRIR HAY'ATI:

Turobjon JO'RAYEV,
Mirakmal MIROLIMOV,
Botir UBAYDULLAYEV,
Jabbor RAZZOQOV,
Feruza JALILOVA
(Bosh muharrir
o'rinnbosari),
Abdusaid KO'CHIMOV,
O'ktam OHUNOV,
Ergashvoy SARIQOV.

Gazeta O'zbekiston
Matbuot va axborot
agentligida

No 022 raqam bilan
2003 yil 11 dekabrda
ro'yxatdan o'tgan.

Noshir
«Ijod dunyosi»
nashriyot uyi.

Gazeta
«Ijod dunyosi»
nashriyot uyi
kompyuter bo'limida
terib sahifalandi.
Gazeta haftaning
dushanba kuni chiqadi.
Hajmi A-3, 2 bosma
taboq.
Toshkent matbaa
kombinatida chop etildi.

Adadi - 14486
Buyurtma № J 000358

Gazetani
Otabek Eshchanov
sahifalandi.
Navbatchi:
O. Tursunboyeva.

Manzilimiz:
700129,
Toshkent shahri,
Navoiy ko'chasi,
30-uy.
Obuna indeksi: 198

Bizning elektron
pochtamiz:
ijod@uzpak.uz

Tel: 144-63-08
144-62-34
Tel./ faks:
(99871) 144-37-24